

REDOVISNING AV FRAMDRIFIT, DELREDOVISNING 2, 2017-12-15

Uppdrag avseende järnvägsunderhållets organisation och besiktningsfrågor

Regeringsuppdrag N2017/00208/TIF, N2016/06825/TIF

Trafikverket

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Redovisning av framdrift. Regeringsuppdrag avseende järnvägsunderhållets organisation och besiktningsfrågor

Författare: Frida Persson, Ben Valskrå

Dokumentdatum: 2017-12-14

Diarienummer: TRV 2017/50879

Innehåll

1. BAKGRUND.....	3
2. SAMMANFATTNING.....	3
3. LEVERANSUPPFÖLJNING I EGEN REGI	4
3.1. Första vågens anställningar.....	4
3.2. Andra vågens anställningar	4
3.3. Förväntade effekter	4
4. MANUELL UNDERHÅLLSBESIKTNING.....	5
5. FORTSATT ARBETE VÅREN 2018.....	6
6. NÄSTKOMMANDE REDOVISNING	7

1. Bakgrund

Regeringen har, den 12 januari 2017, uppdragit åt Trafikverket att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning avseende järnvägsunderhåll.

I Regeringsuppdraget anges att Trafikverket ska till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) redovisa framdriften av uppdraget vid följande tillfällen; den 30 juni 2017, den 15 december 2017 samt den 29 juni 2018. Regeringen avser därefter att återkomma med tidpunkter för ytterligare redovisningstillfällen. Den här skriften utgör delredovisning två.

2. Sammanfattning

Trafikverket har, sedan delredovisning ett den 30 juni 2017, startat leveransuppföljning i egen regi genom de 21 rekryteringar som gjordes under våren 2017. Trafikverket har också tagit beslut om att rekrytera ytterligare 19 personer för att arbeta med leveransuppföljning och anställningsförfarandet har påbörjats.

Trafikverket har intensifierat arbetet med att bedriva manuell underhållsbesiktning i egen regi. Inom snar framtid kommer det dock finnas stora möjligheter att utföra digital och automatisk tillståndsbedömning. Detta är något Trafikverket ser som viktigt att ta hänsyn till för att kunna bedöma omfattningen av behovet av manuell underhållsbesiktning såväl nu som i framtiden.

3. Leveransuppföljning i egen regi

3.1. Första vågens anställningar

Under våren 2017 rekryterade Trafikverket i ett första skede 21 leveransuppföljare som fördelats på Trafikverkets fem underhållsdistrikt.

De leveransuppföljare som anställts har god kunskap om järnvägsunderhåll och har kunnat börja arbeta med att utföra leveransuppföljningar omgående. Trafikverket har således under hösten 2017 förstärkt sin organisation för att förbättra leveranskontrollen av entreprenörernas arbete.

3.2. Andra vågens anställningar

Trafikverket har nu beslutat att rekrytera ytterligare 19 personer för att arbeta med leveransuppföljning. Rekryteringsprocessen är påbörjad och samtliga personer beräknas vara på plats under första halvåret 2018. Efter andra vågens anställningar anser Trafikverket sig ha en full bemanning för att bedriva leveransuppföljning i egen regi.

I delredovisning ett pekade Trafikverket på behovet av såväl lokal närvaro i anläggningen som central styrning. På de fem distrikten kommer ytterligare leveransuppföljare att rekryteras för att stärka närvaron i anläggningen samt följa upp entreprenadernas dagliga leverans. Det kommer även att anställas ett antal leveransuppföljare på centralnivå. De centrala resursernas syfte är att de dels ska kunna ansvara för nationell samordning och dels för att kunna analysera resultatet av de leveransuppföljningar som görs lokalt. En nationell funktion ger möjligheter till jämförelser över landet. Ett välgrundat underlag medför därmed goda förutsättningar för ständigt förbättrade entreprenadkontrakt.

3.3. Förväntade effekter

Trafikverkets anställning av egen personal för att bedriva leveransuppföljning samt de enhetliga rutiner och arbetssätt som tagits fram under hösten säkrar en systematisk uppföljning av att entreprenörerna uppfyller ställda kontraktskrav. Genom att kontrollera att entreprenörerna har rätt kvalitet på beställt underhåll kommer också järnvägsanläggningen bli mer driftsäker och risken för tågstörande fel minskar.

4. Manuell underhållsbesiktning

Under hösten har arbetet med att vidta åtgärder för att organisera och bedriva underhållsbesiktning i egen regi intensifierats. Den manuella underhållsbesiktningen är en komplex fråga och järnvägsunderhållet står inför stora förändringar.

En förutsättning för att bedriva manuell underhållsbesiktning i egen regi är att det finns ett tydligt regelverk som styr underhållsbesiktningen. Idag finns detta renodlade regelverk inte. Befintligt regelverk behandlar både säkerhets- och underhållsbesiktning i samma kravdokument. Detta medför att Trafikverket har svårt att bryta isär besiktningens formerna och ett otydligt gränssnitt uppstår mellan Trafikverket och entreprenören. Arbetet med att omarbete och renodla de styrande dokumenten för besiktning kommer att slutföras under 2018. Parallellt med förändring av regelverket driver Trafikverket redan idag flera utvecklingsinsatser för att utveckla underhållet på järnvägen.

Med ökad digitalisering i samhället och järnvägsbranschen går vi in i en ny fas. Genom digitalisering kommer manuella mätningar successivt minska i takt med införandet av ny teknik. Information om anläggningens tillstånd kommer till största del ske digitalt och maskinellt inom de närmaste åren. Det kommer dock även fortsättningsvis krävas viss manuell underhållsbesiktning/tillståndsbedömning i spårmiljö.

Eftersom det i nuläget inte finns en tillräckligt klar bild över hur den digitala tillståndsbedömningen kommer att utkristalliseras kommer inga omedelbara åtgärder för att förändra kontrakt och entreprenörens åtagande gällande manuell underhållsbesiktning att genomföras.

Trafikverket avser dock att under 2018 rekrytera ett antal personer för att kunna analysera den mätdata som nuvarande tillståndsbedömningar utmynnar i samt göra kvalitativa bedömningar ute i spår. Den direkta effekten blir att Trafikverket, genom såväl digital tillståndskontroll som egen närvaro i järnvägsanläggningen, får ökad kunskap om anläggningens tillstånd. Trafikverket får större möjligheter att utföra underhållsinsatser innan fel uppstår i anläggningen; så kallat förutbestämt underhåll. Ett underlag för prioritering och bedömning av åtgärder på längre sikt samt förmåga att ta hänsyn till kostnader över hela livscykeln (LCC) erhålls.

För att ta tillvara den potential som digitala mätmetoder medför nyttjar Trafikverket eget forsknings- och utvecklingsarbete, men ser även till den teknikutveckling som drivs av marknaden. Trafikverket bedriver redan idag forskning och testverksamhet tillsammans med branschen och akademien.

5. Fortsatt arbete våren 2018

Under första halvåret 2018 kommer Trafikverket slutföra rekryteringen av andra vågens leveransuppföljare. Dessutom kommer rutiner och arbetssätt implementeras för att full ut bedriva leveransuppföljning i egen regi.

För att kunna bedriva manuell underhållsbesiktning i egen regi på ett effektivt och kvalitativt sätt krävs att ett stort antal aktiviteter genomförs. Att ha koll på anläggningens tillstånd är kärnverksamhet för Trafikverket.

Besiktningens verksamhet/tillståndsbedömningen ses över genom att regelverket för säkerhets- och underhållsbesiktning uppdateras och renodlas. Som nämnts tidigare kommer en uppdatering av regelverk och arbetssätt slutföras under 2018.

Trafikverket har också beslutat att införa tillgångsförvaltning som ramverk för att utveckla förvaltningen av infrastrukturens tillgångar. Centralt i tillgångsförvaltningen är anläggningsstrategier och tillhörande underhållsprogram. Ambitionen är att öka transparensen med hur Trafikverket prioriterar åtgärder där hänsyn tas till kostnader över hela livscykeln (LCC). Arbetet med strategier och underhållsprogram kommer att fortgå under våren 2018. Detta är ett omfattande och tidskrävande arbete men är förutsättningsskapande för hur framtida underhållsbesiktning ska utformas.

Trafikverket kommer dessutom under våren 2018 initiera en rekryteringsprocess. Ett antal personer kommer att anställas för att kunna analysera den mätdata som tillståndsbedömningarna utmynnar i samt göra kvalitativa bedömningar ute i spår.

6. Nästkommande redovisning

Nästkommande redovisning till Regeringskansliet kommer att ske den 29 juni 2018.

Tills dess kommer Trafikverket ha genomfört uppdraget att vidta åtgärder för att organisera och bedriva leveransuppföljning i egen regi. Genom anställningar och skapade arbetssätt ökas därmed Trafikverkets beställarförmåga såväl när det gäller att formulera kraven i kontrakten som att säkerställa att leveranserna lever upp till ställda krav.

En vidare plan för hur manuell underhållsbesiktning ska organiseras och bedrivas i egen regi kommer att presenteras. Trafikverket kommer att ha stärkt upp sin analytiska förmåga beträffande omhändertagande av data som de manuella besiktningarna och de maskinella mätningarna utmynnar i.

